

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarja 1889. l.

XXIX. leto.

V novo leto.

„Učiteljski Tovariš“ začénja danes svoje devetindvajseto leto. Kdor je toliko star, da se je užé od leta 1861. kot učitelj in vzgojnik trudil in videl, kako se je naše domače šolstvo od takrat razvijalo ter sploh uspevalo, ta uvidi, da smo po svoji moči vztrajno delali za splošno in naravno obrazovanje našega milega národa. „Učiteljski Tovariš“ lahko reče, da je v prvej vrsti vedno živel domači národni šoli. Zraven pa se je vedno potegoval tudi za to, da naj se učiteljem izboljša njihov žalostni materijalni stan. Po tem potu, kakor je „Učiteljski Tovariš“ hodil do zdaj, hodil bode tudi v prihodnje.

„Učiteljski Tovariš“ tedaj prav iz dna svojega srca prosi vse zavédne in v pravem duhu napredne učitelje (učiteljice), vse zveste sotrudnike in prijatelje svoje, da se zberó krog njega ter mu pomagajo, da združeno — skupno — delamo na širnem polji za rast in uspeh národnega šolstva in učiteljstva. Naše gáslo pa naj bode, kakor vselej: Vse za vero, dom in cesarja!

„V slogi, bratje, naprej! ker v nji prihodnost je naša,
Sloga in prvi pogum bodi Slovincem lastnost!
Prišel spet sétve je čas; trudimo se radi, veseli,
Srečno bo leto novó, srečni pa bomo mi vsi;
Z Bogom začnimo je zdaj, in zopet končajmo je z Bogom!“

(C.)

Vabilo k naročbi.

Današnjo številko „Učiteljskega Tovariša“ pošiljamo vsem p. n. slavnim šolskim voditeljstvom na ogled in je uljudno prosimo, da bi ga blagovolila priporočiti svojim g. g. učiteljem in učiteljicam in sploh šolskim prijateljem in rodoljubom ter nam blagovolili vsaj do 14. januarja t. l. sporočiti, ako jih smemo prištevati svojim naročnikom.

„Učiteljski Tovariš“ se kot stari prijatelj nadeja, da ga bode slovensko učiteljstvo in sploh vrli rodoljubi tudi v novem letu krepko podpirali, da bode mogel toliko vztrajneje zvrševati svojo lepo nalogo.

„Učiteljski Tovariš“ stoji za vse leto 3 gld., a za pol leta 1 gld. 50 kr. Naročuje se najceneje po poštni nakaznici.

Vsem p. n. g. g. dopisnikom, naročnikom in blagim podpornikom vošči veselo novo leto

uredništvo in založništvo.

Domača vzgoja.

Piše **Jakob Dimnik.**

Predgovor.

Ko sem pred desetimi leti nastopil svojo prvo službo kot ljudski učitelj, opazoval sem poleg izpolnovanja svojih dolžnosti v šoli, kako se v posameznih rodbinah otroci pred šolsko dōbo vzgojujejo. Prišel sem pa, žalibog, do žalostnega prepričanja, da premnogi stariši, posebno kmetski, toli važno nalogo „domače vzgoje“, prepovršno zvršujejo, da, še celō skoraj popolnoma prezirajo. Ta neprijetna desetletna izkušnja napotila me je, da sem prebiral razne spise in knjige o domači vzgoji ter sestavil spis, kojega tū podajem dragim čitateljem „Učiteljskega Tovariša“. To delo je namenjeno starišem in sploh vzgojiteljem, kajti ne toliko šola in učitelj sta glavna faktorja pri vzgoji otrok, ampak toliko bolj dom in stariši.

Način razumne vzgoje se mora užé domá ukoreniniti, ker tū je začetek vse vzgoje. Zato je naloga slehrnega človeka, posebno še ljudskega učitelja, da povsod deluje na to, da se način razumne vzgoje uvede v domačo hišo.

Pri tem svojem delu uporabljal sem razne spise o vzgoji otrok, a tudi posnel sem marsikako dobro jedro iz nove slovenske A. Zupančič-eve „Pedagogike“, ki se odlikuje posebno v tem, da je spisana v krščanskem duhu.

Da bi ta spis pri vzgojiteljih in v rodbinah slovenskih rodil blagodejen sad, to je iskrena želja moja! —

A. Uvod.

1.

Vzgoja — npravstvena vzgoja otrok ali izobraževanje srca in volje je jedna iz važnejših dolžnostij roditeljev in vzgojiteljev, od katerih se zahteva sosebnega zanimanja in skrbí, da obvarujejo otroke nenravnosti. Radi tega je vzgoja kažipot in nekaj vodnik človeka k temu, kar mora biti. Človek ustvarjen po podobi božji in njegov smoter je v tem, da se po milosti božje popolnosti v bodočem življenji na veke zjedini z Bogom, kot virom večnega življenja in večnega blaženstva. Na ta smoter mora se vedno ozirati pri vzgoji, zato treba se je truditi, da so detečje sposobnosti vedno vzbujene in pripravljene za ta cilj; izrastki zla pa, kot žalostni nastopki našega odpada od Boga, morajo se z vso močjo odpravljati, tako, da se tudi malovažni prestopki otrók ne smejo prezirati, ināče odgovarja se preziranju s preziranjem, in otroci se ne brigajo za svoje vzgojitelje in svoje pregrehe. Trditi je možno, da v detečjem in mladeniškem življenji ni nijednega pregrešnega dejanja, ki bi se smelo smatrati neznatnim, kajti malo, ako se ne opazi v svojem času in ne popravi, postane konečno veliko; pogostoma vidimo tudi sedaj, da so vsi veliki prestopki, storjeni v zrelih letih, izcimili se kakor iz semena iz malobožnih, da tako rečemo, iz šal, dopuščenih v mladosti. Ker pa je najčistejša npravstvenost npravstvenost

krščanska, mora biti vzgoja otrok ali izobraževanje njih srca in volje popolnoma v duhu naše sv. vere.

2.

Roditelji, ki skrbé za нравstvenost svojih otrok, morajo skrbeti za to užé pred njihovim rojstvom: radi tega jim je najprej skrbeti, da si sami ohranijo dušno zdravje, da ne ostavljajo otrokom v nasledstvo svojih нравstvenih bolezni, kajti vsa нравstvena svojstva, dobra in slaba, prehajajo običajno od roditeljev na otroke. Zato treba jim je po rojstvu pred vsem skrbeti za to, da novorojenca po posredovanji sv. krsta uvedo v zvezo s sv. cerkvijo, kot tajinstvenim telesom Kristusovim, in ga na tak način napravijo deležnikom božje dobrote.

Ko dete vzraste in dobiva razum, treba je nanj vplivati s pametnim ravnanjem in mu vsajati pravila s primeri, z lehkimi pripovedkami i. t. d. O prvem slučaju ko more dete užé soditi o svojem postopanju, treba ga je prepričati o važnosti tega, čemur ga je priučila ali ga priučuje vzgoja.

Od ranega vzrasta treba je v otrocih vzbujati in utrjevati нравstveni čut in vest; malo po malem treba je vsajati jim spoštovanje do pravega in odvrčanje od napačnega; vlivati jim je treba čustvo otroške ljubezni in pokorščine napram Bogu, roditeljem in učiteljem, napram domovini itd. Dobro in hudo treba jim je pojasnjevati s primerami in zahtevati od njih, da sami razsojajo mej tem in onim, da se na tak način z dné na dan navajajo pravilneje in prosteje soditi o dostojnosti in nedostojnosti svojih del.

Osnova krščanski vzgoji mora vedno biti strah božji kot začetek modrosti. Radi tega mora se v otroških srcih čim preje vzbujati ta čut, mora se jih vzgajati „po zapovedi Gospodovi“: s pripovedmi, z vzgledi in primeri iz zgodovine in se posebno s primerom svojega poštenega življenja. Roditelji morajo vzbujati in gojiti v otrocih ponižno ljubezen do Boga, kot blagega in milosrdnega Očeta; dasi je sila primera jako velika v vsakem drugem slučaju, velika je osobito pri vzgoji duha v poštenosti. Zato treba je čim česče razkladati jim dobrotvore božje, kateri so se pojavili človeku v delih, mislih in se posebno v odrešenji po zveličarju; često treba jih spominjati sreče, katere smo deležni mi, ker pripadamo čislú članov svete cerkve Kristusove.

Ako so roditelji in vsi, ki so v bližini otrok sami proniknjeni z otroškim strahom napram Bogu, govoré vedno o Bogu spoštljivo, z nadejo, da od njega dobodó vse dobro in pripisujejo vse sprejeto njemu z odkritosrčno hvaležnostjo, ako prenašajo, spoštljivo se ozirajoč na Boga, vse nesreče z voljno udanostjo in smatrajo grehe vedno velikim zlóm, napravil bode tak vzgled na otroke brez sumnje dober vpliv. Otroci navadijo se, videč vsak dan pred seboj primere poštenosti, malo po malo začénjajo tudi sami spoštljivo misliti in govoriti o Bogu, odkritosrčno ga ljubiti kot blagega očeta, natanko izpolnovati njegove zapovedi in z otroškim strahom ogibati se vsakega prelomljenja volje božje. Sicer pa je treba, da se dobro vpliva na gojence, imeti istinito poštenost (nравnost), in ne sme se samo kazati нравnostnim; krinko нравnosti opazijo otroci skoro, in v takem slučaju sami začnó skoro tekrovati s svojimi primeri.

Da vzdržujejo in dopolnujejo v otrocih нравnost, morajo se roditelji truditi, da se otroci z zanimanjem bavijo s čítanjem ali poslušanjem izbranih нравstvenih sestavkov, osobito izbranih odstavkov iz besede božje; in nasprotno, varovati jih je pazljivo, da ne čítajo veri in нравnosti škodljivih knjig in da ne občevajo z ljudmi pokvarjene нравnosti in pokvarjenih mislij, kajti hudobno občevanje pokvari dobro нравnost.

Osobito nujno je, da se otroci priučé pravilnemu načinu življenja. Naj bode njih priučenje skromnosti, ubogljivosti, dostojnemu vedénju pri službi božji itd. začetkoma samo slučajno, a koliko pridobí se s tem za bodočnost! Otroci, ki so se zgodaj privadili

pravilnemu načinu življenja, lahko morejo potem, ko se jim razum razvije, prej znanim navadam dati značaj istinite npravstvenosti. Ako so pri otrocih čutne nagnjenosti zgodaj urejene, postanejo potem pregrehe redkeje, borba ložja in zmaga tem gotoveja, čim globokeje se je v njih dobra navada ukoreninila po mnogokratnem in dolgotrajnem ponavljanji dobrih del. Dogaja se sevéda nasprotno, ako je otrok v prvih letih izročen samemu sebi, svojim nerodnim nagnjenostim in svoji naravi. More li razsodek pod svojo vlast spraviti gojenca takrat, ko je njegova nprav užé davno pokvarjena in se je zlò užé vkoreninilo v njem, predno je sploh začel misliti? Radi tega je jako važno pravilo: Česar otroci ne bodo smeli delati potem, ko bodo začeli misliti, tega se jim tudi začetkoma ne sme dovoljevati; česar pa bodo morali otroci delati v bodočih letih, temu treba jih je čim raneje možno privajati po meri njih razuma in ukrepljenja njihovih npravstvenih in fiziških sil. Iz tega se lahko razume, kako je treba soditi o izrekih kakor: „otrok še tega ne vé; on ne misli hudo; človek uči se iz slučajev; pomanjkljivost se s časom sama dopolni“ itd. Roditelji, ki ostavljajo svoje otroke v prvih letih brez oskrbe, ne mislijo, da njihovo mlado slabo nagnenje preide lahko v navado, da se slabo srce otrokovo izpremení lahko v značaj mladenčca in moža, da se otroci, ki niso bili v ničem zadrževani predajo nagonu svojega temperamenta, svoje nevednosti itd.; kmalu predajali se bodo tudi svojim krivim nagnjenjem, radi česa vest čestokrat podleže željam. Radi tega je dolžnost roditeljev, da zgodaj ohranjajo otroke pred hudimi nagnjenji in strastmi. Vsled tega je v vsakem slučaju potrebno z vsem razumom in z vso skrbjo moriti v njih klijoči plevel zlà, kakor: trmoglavost, nepokornost, lenobo, zavist, maščevalnost, sovraštvo itd. in nasprotno vzgajati in utrjevati je ljubezen do Boga in do bližnjega, spoštovanje do starišev in učiteljev, hvaležnost do dobrotnikov, uslužljivost, delavnost, odpuščanje, miroljubje itd.

Nedostatki, ki se zapazijo pri otrocih, popravljati se morajo brez zamude, da se inače ne ukorenini zlò; popravljati jih je treba s prva na samo krotek način, s svéti in prepričanjem, potem pa, če je treba, stopati se mora polagoma do močnejših in strožjih sredstev, kajti „kdor hrani palico, ne ljubi svojega sina“. Sicer pa v kaznovanju ni treba biti prepogost. Kdor prevečkrat in brez skrajne potrebe kaznuje, dela kazen nevpilvno. Kazni so potrebne, kadar prepričevanja in nasledki pregrehe ne more ostaviti strmoglavosti; takrat je osobito potrebno hitro protizdravila. Popolnoma se motimo, če si domišljujemo, da s silo same besede ubrzdamo čutna poželjenja, in mislimo, da je možno vedno tudi brez kazni samo s slovesno zapovedjo otrokovo voljo obrniti k dobremu. Zaman si domišljujemo, da je naša ljubav do človeštva zato na višji stopinji, ako si v nikakem slučaju pri vzgoji ne dovoljujemo sredstev razumne strogosti. Nasprotno, to ne dokazuje popolnosti, temveč nedostatek ljubezni do človeštva. Iz tega je le vidno, da ne poznamo blagih plodov one krepke ljubezni, s koje ljubeč kaznujemo, ne pogubnih nastopkov one slabe ljubavi, ki zametava slednjo kazen. —

3.

Jedno iz važnejših predmetov npravstvene vzgoje mora biti tudi priučenje otrók po-znanju in prenašanju skrbí in potrebe v tem življenji; sosebo potrebno in važno je to, kadar se vzgajajo otroci bogatih in znatnih roditeljev. Otroci takih roditeljev se morajo popolnoma vaditi, da cenijo istinito dostojanstvo ljudij ne po sami zunajnosti in premožnosti, temveč osobito po notranjem dostojanstvu človeka, ki se ne omejuje po nikakem znanju ali po zunanjem obstoji. Npravstvena vzgoja, ki se vrší v duhu sv. vere, prinaša samo blagotvorne plodove. Ona je za otroke neprecenljivi zaklad, kajti človeka dela dovršenega človeka, in kristijana v prvi vrsti vzgoja s prebujenjem, voditeljstvom in dopolnovanjem

nižjih in višjih sposobnosti v duhu evangelijskega učenja. Ako se otroci na ta način okoriščajo z voditeljstvom in pravili dobre vzgoje, je to za nje pogoj in zaklad resnične sreče — časne in večne. —

(Dalje prih.)

Redna hoja v šolo.

Poročal pri učiteljski konferenciji Logatskega okraja v 31. dan julija 1888. l.

učitelj Hinko Likar.

Slavni stalni odbor počastil me je z nalogo, da kažem sredstva, s katerimi se doseže redna hoja v šolo; in to nalogo tedaj danes rešujem, kolikor mogoče, iz lastne izkušnje.

Da se uspeh šolskega pouka največ ravna po redni hoji v šolo, to je obče znano. Vsak učitelj vé, kako navdušeno se predavajo razni predmeti, ako je navzoča večina šolskih otrok; in nasprotno, kako dolgočasno je v šoli, ako je le nekoliko učencev navzočih.

Kako pa učitelj doseže, da otroci redno v šolo hodijo, zlasti na deželi, kjer šolsko mladino toliko in toliko stvari ovira, da bi redno hodili v šolo. Učitelj naj si pred vsem prizadeva, da si pridobi ljubezen in spoštovanje ljudstva. Ako ljudstvo učitelja ljubi in spoštuje, pošilja svojo deco rado v šolo ter mu nikdar ne nasprotuje pri šoli. Ljudje povsod častno in spoštljivo govoré o šoli in o učitelju. Otroci, ko slišijo domá le lepo in dobro o šoli, užé s saboj v šolo prinesejo spoštovanje in ljubezen do učitelja ter radi in veselo hodijo v šolo.

Da si pa učitelj to dvoje pridobi, naj gleda, da bode njegovo obnašanje in govorjenje povsod spodobno. Učitelj naj se obnaša in govori v vsakej družbi kot — mož. Postrežljiv naj bode učitelj vsakemu, kolikor mu njegov stan dopušča. Na deželi se dostikrat pripetí, da kdo učitelja prosi, da bi mu kako pismo ali uradni spis prebral, ali pa kaj malega napisal. Vselej naj učitelj to stori rad, in naj ne térija za trud kakega plačila, zlasti ne pri siromaku. Uverjen naj bode, da je hvaležnost priprostega seljaka več vredna, kakor denar, katerega bi se s tem zaslužil. — Svétuje naj učitelj rad, če ga kdo za svét vpraša, a premisli naj pa dobro, kaj bode svétoval, da napačno ne svétuje in s tem zaupanja pri ljudstvu ne izgubi. — Učitelj naj pazi, da ima v šoli vidne uspehe. Ako stariši vidijo, da se otroci v šoli veliko naučé, pošiljali bodo radi svoje otroke v šolo, in le v največji sili jih pridržé domá.

Pri vsakej priliki naj učitelj ljudstvo za šolo vnema ter naj dejansko kaže, koliko šola mladini koristi. — Z eno besedo: učitelj naj vedno in povsod kaže, da je mož na pravem mestu, da je kos svojej službi.

Učitelj naj si pridobi ljubezen in spoštovanje ne samo pri ljudstvu, ampak tudi ljubezen in spoštovanje pri svojih učencih. Otroci hodijo veselo v šolo k učitelju, ki ga ljubijo. Užé na obrazu bere se jim srčna radost, ko čvrsto proti šoli stopajo. Težko jih kaka stvar obdrží domá. Če jih stariši ustavljajo, otroci jokajo in prosijo, da gredo v šolo. In stariši, ko vidijo, kako otrok sili in sili, ko vidijo, kako veselje ima do šole, pustijo ga, in delo, katero bi otrok opravil, opravijo sami, ali pa je odložijo. — V taki šoli ni potepuhov, in to je velevažno za bodočnost človeško. Zato naj si pa učitelj prizadeva, kolikor mogoče, da si pridobi ljubezen svojih učencev. Vedno naj bode prijazen, ljubeznjiv s šolsko mladino, akoravno v raznih slučajih gotovo tudi strog, nikdar pa ne prestrog ali celó neusmiljenik. Nauk njegov naj bode mikaven, da ga učenci radi poslušajo in se marljivo učijo. Nikdar naj učitelj učencev ne preobložuje z domačimi na-

logami, zlasti po leti ne, ko večina otrok pase in jej primanjkuje časa, da bi naloge izdelovala. Ako učenec ne izdela naloge, boji se v šolo, morda celó izostane tisti dan, ko bi moral nalogo prinesti, ali pa tisti dan, ko učitelj daje nalogo v izdelovanje.

Na take in enake načine naj učitelj pazi, da si pridobi spoštovanje pri ljudstvu in pri šolski mladini. Ako je to dosegel, dosegel je mnogo; le pazi naj, da je ne izgubi.

Izmed vseh ovir ovira na deželi hojo v šolo najbolj paša. — Ko bi te ne bilo, bi otroci redno hodili v šolo. To vidimo učitelji zlasti tam, kjer imajo posestniki razdeljene pašnike, in vsak svojega pastirja potrebuje. Ali tudi to oviro učitelj lahko, ali vsaj nekoliko odstrani. — Učitelj naj učne ure prestavi; jaz bi svetoval za enorazrednice s poludnevim poukom tako-le: Od 8. — 10. oziroma $\frac{1}{2}$ 11. ure naj se poučuje nižji oddelek. Od 11. — 2. oziroma $\frac{1}{2}$ 3. ure pa višji oddelek. V tem oddelku je največ pastirjev, živina pa v tem času navadno v hlevu. Otroci bi tedaj lahko hodili v šolo, zraven pa tudi pasli.

Tudi to je sredstvo, s katerim se hoja v šolo zdatno zboljša, in nikakor ni, da bi ga zametavali.

Po ukazu z 20. marca 1875. l., št. 88. deželnega šolskega sveta kaznjujejo se stariši, kateri svojih otrok ne pošiljajo redno v šolo, in učitelj ima pravico, da take stariše naznanja. Dano mu je tedaj sredstvo, s katerim se stariši silijo svoje otroke v šolo pošiljati. A ravno to sredstvo, katero bi imelo učilnice napolnjevati, — ravno to sredstvo večkrat šole izpraznjuje ter množi sovražnike šoli, zlasti, če je učitelj neprevidno ali nepremišljeno rabi.

Omenjena postava opravičuje samo bolezen otroka, bolezen starišev, slabo vreme in slaba pota. A koliko slučajev je, kateri se tako rekoč morajo opravičiti, katere opravičiti užé učitelja vest sili. — Naj naštejemo tukaj dva slučaja:

K učitelju pride ubog kočar ali gostač s prošnjo, da bi mu dovolil otroka en ali dva dni domá si pridržati, da bi mu pri delu pomagal. Izposodil si je za ta dva dni živino, da si svoje malo zemljišče najemišče obdela. Ravno za ta dva dni ima živino, tretji dan jo mora oddati, če si je obdelal, ali ne. Delavcev si siromak najeti ne more; deček pa mu pri delu užé toliko pomaga, kakor odrasli delavec. Bode li učitelj odbil njegovo prošnjo? Ali bode zamude neopravičil in ga potem naznanil? Gotovo bi to ne bilo prav.

Drug slučaj: Mati vdova, uboga mati brez premoženja, mati treh, čveterih ali še več nedoraslih otrok, prosi učitelja, da bi jej dovolil, da hčerka domá ostane in na majhne otročice pazi, ona pa da gre na delo, da sebi in lačnim otročicem vsaj nekoliko živeža prisluži. — Postava sicer ne opravičuje teh dveh slučajev, a če stvar natanko premislimo, ni li siromaštvo huda bolezen? Ni li huje kot bolezen, ko uboga, lačna mati sestradane otročičke sè sklenjenimi ročicami vidi kruha prositi, katerega pa sama nima in jim ga tudi dati ne more? Bo li učitelj take zamude neopravičil in morda potem še celó kazni izročil? Mislím, da ga mej nami ni toli neusmiljenega učitelja.

V takih in enakih slučajih naj bode učitelj usmiljen, in naj rad take prošnje uslišuje, vselej pa s tem pogojem, da bodo stariši drugokrat svoje otroke rajši v šolo pošiljali. In iz lastne izkušnje vem, da so otroci takih starišev, katerim so se take in enake prošnje uslišale, najredneje hodili v šolo. Tedaj bodimo previdni in kolikor mogoče usmiljeni pri naznanjevanji zamud, zlasti v takih slučajih, kjer je učitelj užé pri-siljen, da zamude opraviči. —

Sploh pa, kaj doseže učitelj, ako je prestrog v tej zadevi? Največ si nakoplje srd in sovrašтво sploh. Nevoljni stariši govoré nevoljno o šoli in o učitelju. In kakor častno in spoštljivo govorjenje starišev dobrodejno na blaga mlada srca vpliva, tako

vpliva nasprotno surovo, zaničevalno govorjenje starišev v pričo otrok, slabo, jako slabo na mladino. Če stariši ne spoštujejo učitelja, ga tudi otrok ne bode ter bode nerad hodil v šolo in se še celó potepal. Kaj pa je potepuh, se lahko vidi. Užé iz tega vzroka naj učitelj pazi, da si po nepotrebnem zaradi naznanjevanj šolskih zamud ne nakopje sovraštva ljudstva in otrok in da ne gojí potepuhov, ampak poštene in zveste državljane.

V takih slučajih pa, kjer učitelj vidi, da stariši iz gole nemarnosti svojih otrok v šolo ne pošiljajo, naj se pa le strogo ravná, zlasti, če lepa beseda nič ne izdá in če še druge proti šoli hujskajo. Zadnjim naj bi se, po mojej misli, odmerila najostrejša kazen.

Morda pa mi bode kedo mojih častitih g. g. tovarišev oporekal, da preveč zahtevam; češ, kedo bode prijazen z vsakim človekom, celó pa še z neolikanim; kedo bode učne ure prestavljal in šest ur skoraj zaporedoma v šoli poučeval i. t. d. Res je, da ni lahko, da bi bil človek vedno in z vsakim tudi z neolikanim prijazen ali še celó s takim, kateri gospodскеj suknji malo, ali prav nič ne zaupa, — kateri ima, rekel bi, užé prirojeno srd do vsega, kar je gospodskega. Ali ravno s takimi ljudmi bodimo prijazni, kolikor mogoče, kajti s tem vlivamo jim olje v njihovo pusto in trdo srce, jim ga mečimo in blažimo. Nikdar pa jih ne zaničujmo. Naš národ ne bi bil nikdar gospôdi toliko sovražen, ko bi ga nekateri gospodskega stanú ne zaničevali.

Tedaj bodimo prijazni z vsakim; s tem si pridobivamo prijateljev šoli. Bodimo pri naznanjevanji šolskih zamud prizanesljivi in usmiljeni, kolikor mogoče, in če je treba učne ure prestaviti in s tem hojo v šolo zboljšati, storimo to radi. To bode pospeševalo napredek v šoli ter omiko mladine in omiko vsega milega národa.

Svitoslav i Danica.

*

Kratka molitvica.

Gospod Bog! obvari	Dom nam zléga brani,
Sétvice košate;	Hud'ga ognja sténe;
K žetvi obilni stvari	Dolge véke ohrani
Njim klasičke zlate.	Vérne vse Slovence!

* * *

Vsa naša Knjiga Slovénška šteje v svoji zgodovini štiri vélike dobe. Prva zvirá od veka IX. — Ciril, Metod, Klemen — do XVI. Druga — Truber, Dalmatin, Bohorič — do XIX. Tretja — Vodnik, Kopitar, Ravnikar — do l. 1848. Četrta — Miklošič, Bleiweis, Jeran in drugi — teče do obroka sedanjega.

V IX. stoletju se je Knjiga Slovenska vzbudila ob prevratu carigrajsko-rimskem, v XVI. ob nemškem, v XIX. ob francoskem, l. 1848 ob vsesvetovnem, torej tudi slovanskem.

Da je v sedanjem veku napredovati jela Knjiga Novoslovenska, provzročil je Vodnik s svojo Ilirijo, Metelko na stolici slovénski, pripomogla je Čbelica, pospešile so Novice; povod temu dali so tudi mladi rodoljubi, kateri so iz Hrvaške prihajali nazaj na višja učilišča, v šole modroznanske in bogoslovne, polni duha slovanskega, ter so ž njim navdihovali potem rojake svoje — Slovence. Tako so l. 1841 v Ljubljani, l. 1844 v Gradcu itd. bogoslovci vstanovili si slovansko knjigarno, jeli so marljivo se učiti slovanskih jezikov, in zapored so se prikazovali v našem slovstvu, na pr. po Novicah, dobri slovanski pisatelji p. L. Pintar, A. Žakelj Ledinski, L. Jeran itd.

Kolike pomembe v našem slovstvu je Miklošič, povedal sem v lanskem Jezičniku staroslovenskem; o Bleiweisu sem pisal l. 1882 v XX. tečaju; letošnji naj pa kaže, kako je sedanjo dobo v Knjigi Slovenski povzročeval, pospeševal ali opoviral — **Luka Jeran**.

*

Rodil se je Jeran Luka 16. okt. 1818 v Javorjah (Affriach) na Gorenjskem, v prvih šolah učil se v Škofji Loki, kjer mu je šolski vodja bil J. Volc. Ker zaradi starosti po tedanji postavi ni mogel v gimnazijo Ljubljansko, podá se v Karlovec, kjer od l. 1834 do 1839 dovrši prvih pet latinskih šol. Tù se poleg ilirskega pridno uči jezika madjarskega; ravnatelj mu je bil P. Jos. Em. Podvinský. L. 1840 pride v Ljubljano v šesto šolo latinsko (rhetoriko) pod Martinaka, l. 1841 in 1842 na licej v modroslovje, pod Kersnika, in tedaj se prav marljivo poprime slovenščine in laščine, in že družnik bogoslovne knjižnice slovanske skrbno prebira razun domačih knjige hrvaške i srbske, češke in sploh slovanske na pr. Stanko Vraza, Vukotinovića, Kolo, Danico, Novine, Zoro, Gundulića, Kačića, Pesni i Poslovice srpske, Jordan's Slav. Jahrbücher, Šafaříkove Starožitnosti itd. itd. Učitelj v slovenščini mu je bil profesor Metelko, do katerega je vedno imel posebno spoštovanje. Zlagal je takrat prve pesmice ter mu jih v Metelčici donášal v slovenskih nalogah. Nekatere so bile pozneje tiskane na pr.: Hesperidski vert na Krajnském (Narodna bajka), Vnebohód; — Rožici, Posvetni hudič (Narodna pripoved), Vrednost domoljubja, Našimu solncu (Po Zori dalmatinski). Predzadnja njena kitica se glasí: „Solnce žarko, solnčice prekrasno, — Z domorodno lučjo sveti jasno, — Zapuščen osveti hram domači, — Ki ga nam še ptuja senca mrači, — Ti vžgi perve sveče naše slave, — De zbudé se naš'ga roda glavel!“ — L. 1843 vstopi v bogoslovno semenišče, kjer se vzlasti iskreno loti jutrovskih jezikov: hebrejskega, sirskega, kaldejskega; arabskega zvrši vse štiri tečaje. — „Svojih verstnikov si vedno bil dika“, pojó mu „Daničarji“ l. 1882, in res, bil je to po vseh šolah, latinskih in bogoslovnih, kajti le dva- ali trikrat poniknil je do reda *lacc* (lobenswert), sicer pa mu v vseh svedočbah vedno slove *lem* (vorzüglich)!

L. 1845 posvečen za mašnika je obhajal novo mašo v Poljanah, kedar sta mu še živa bila oče in mati; pričujoč je bil takrat tudi dr. Janez Bleiweis s svojo gospó. L. 1846 ostane še v semenišču, l. 1847 nekaj časa v Poljanah, meseca aprila dojde za kapelana v Horjul, l. 1851 meseca maja k sv. Petru v Ljubljano, l. 1853 se podá za misijonarja v Afriko, nevarno zbolí, pride nazaj za duhovnega pomočnika l. 1854 v Trnovo, poda se drugič v Afriko, a vrne tudi drugič zaradi bolezni v Trnovo, kjer služi potem za kapelana ter vreduje „Zgodnjo Danico“ do l. 1869. Tedaj postane papežev kamornik i monsignor, ter pride z Danico svojo osebenkvat v duhovščnico stolne cerkve, pomaga vedno v duhovnem pastirstvu, l. 1882 postane kanonik, l. 1888 dne 16. okt. je praznoval sedemdesetletnico svojega življenja, čvrst duhom i telom, vendar skromno takó, da še čestitke, katero so mu poklonili „Daničarji“, ni priobčil v svoji Danici, kar torej hočem storiti jaz poznej, ako Bog dá srečo. — Po sreči le sem tudi jaz v roke dobil nekaj njegovih stvarí, in izmed mnogo družih čestitek naj tukaj priobčim le jedno, katere dovtipna sicer, a istinita, bode znancem vsem na radost, ter slove:

XXXXXXX!

Septuaginta annos — corpo di baccho!
Mi amicissime habes in sacco,
Abraham, Isaak et Jacob vidisti,
Luce lucenti mundo luxisti,

Heu, quot diabolos jam expulisti!
 Quot esurientibus escam dedisti!
 Tu es minister studentibus cibi,
 Deus retribuat millies Tibi!
 Deus conservet Te fortem et sanum
 Usque et ultra centesimum annum;
 Ad intentionem hanc semper orabit,
 Nec non cras poculum evacuabit
 Totus Tuus

Matth. Treffiniensis.

A.

„Nikoli ne pozabim, da gosp. Luka Jeran mi je bil prijazen pomočnik.“

*

Tako je o svečani 20letnici svojega vredništva dr. Janez Bleiweis spoznal slovesno, češ, kedar me je l. 1843 Kmetijska družba izbrala bila za tajnika, prevzel sem Novicam vredništvo z velikim veseljem, pa tudi z enólikim strahom. Nikoli ne pozabim, da gosp. Luka Jeran mi je bil prijazen pomočnik (Novic. 1863 str. 223). In res, vadi ga je dobre slovenščine, vpravdal mu razne dopise, posebno pesniške stvari, ter dopisoval sam v Novice. Zvati se je bil jel že l. 1841 Svitoslav t. j. Lucas a lucendo. — „Vigred minola Ti je in poletje, — Tvoja je doba jesenski zdaj čas“ — pevajo mu „Daničarji“ ob sedemdeseti godovni, in — čudo! pesem Jesenske misli je prva njegova, katero so, kolikor jaz vém, priobčile Novice l. 1843 str. 90 v Gajici z znamenjem S. t. j. Svitoslav — na pr.: „Neštevilne zemlja mati — Poklonjuje nam darí — U spomladi, u poletji, — Clo do pozne jeseni itd.“ —

Novice l. 1844 imajo vže mnogo dopisov, književnih poročil slovanskih, in pesmi Jeranovih z istim znakom ter vse v Gajici na pr. Kmetovski pregovori — razun za Malitraven — za vse mesece v letu str. 12—204; Serbske Novine in Podunavka str. 48, Kolo v Zagrebu str. 75, Jordan's Jahrbücher str. 87, Slavjanska Antologija iz slavj. Aten (Dobrovnika); Nekaj od Serbskih Novin v Pešti str. 104, Prezgodna zrelost uma — iz Podunavke str. 123 itd. — Pesmi pa so naslednje: Zimske misli — „Od polnočnih merzlih krajev — Ojstra sapa dije, — Ravno polje, verh Triglava — Ogrinjalo belo krije“ itd. l. 7; Sirotek (Poleg česke ljudske pesme): „V mladih dneh zgubilo — Dete mater milo. — Začne odrašati, — Misli: kje je mati?“ itd. l. 13. — Pirhi l. 14: „Že tički pojejo, — Že rož'ce cvetejo, — Tud sneg beži proč; — Tih vetričik veje, — Žar solnčni me greje: Velika bo noč“ itd. — Spomladanjske misli l. 20: „Vesna cvetje seje — Po gorah, pušavah; Vesna drevje kiti — Z listjem po dobravah: — Kliče z zemlje krila — Bitja opočila . . . Naj tud uka iskre vname — V mladih srcih novi svet, — De nam duh roditi jame — Učenosti željni cvet, — De Slovenam ukov bela — Spomlad ne bo zakāsnela! Žlahtne hčerke! dragi sini! — Vi cvetlice spomladí, — Vi ste zvezde v domovini, — V kterih biser se bliší; — De b' pač z duham rož'ce zale — Domoljubnim vas navdale! — Vesna cvetje seje . . . Kliče hčerke, sine — V nograd domovine! — Kratka molitvica (Poleg Čelakovskega), katero sem del temu spisu na čelo. — Venec hvaležnosti in spoštovanja . . J. Kersniku o godu . . l. 27: „Ti, ki ljubiš verno vdane — Svoje učence, o modrica — Domorodna! k' so ti znane — Naše želje belodane, — Bodi dans nam pomočnica, — Počastiti učenika — V pesmi lastnigá jezika“ itd. — Poletne misli l. 33: „Teb', višava preljubljena! — Naj bo pesim posvečena, — Pesim duše ginjene; . . . Nam očestvo je dobrava, — Tù naj raste naša slava, — Tù naj poganja ljubki cvet, — Ki v

podobe naj kmetije — V sad presladki se razvije, — In živi Slovenski svet. — Tù je treba se pognati, — Tù nar krepši seme s'jati — V krepke, rodovitne tla, — De tud dušne nam jedila — Domovina bo rodila, — Domovina ljubljena! — Njih visok. g. Joanu nadvojvodu . . l. 40: „Veséli Slovenja, veséli se Krajna! — Obnebe se jásní nad Tvojo glavó; — Iz ólike mira Ti vénec poganja, — Ki venčal bo Tebi dolino, goró“ itd. — Pogled v Štajersko l. 47: „Rob dosežem krajske meje — Na Černivca visočini, — Štajerska naprót mi veje — Volna sapa po dolini“ itd. — Tri cvetlice (Poleg českiga od Vlastimile Ružičkove): . . . „Cveti kakor roža, dvica! — Čistost hrani lilije, — Prosta bod' ko vijolčica: — Vredna hči boš Slavije!“ — Nr. 45 pa se nahaja čestitka:

Gospodu Koseskitu pesniku „Slovenje“.

Z pevsko slastjo — ktera Vila	Slavski govor — ktera Vila	Ktera srečna Rojenica —
Te je v zibki nadahnila,	Te v detinstvu je učila,	Nježna lóga golobica —
De, ko vdari Tvoja lira,	De besede vse sladkosti	Ti je gosli v roke dala,
Vsaka druga slast umira	Se v goreči iskrenosti	Pesmi peti ukazala,
V njene glase vtópljena?	'Z gorkih pers izlivajo?	Ki sercé vzdigujejo?
Dolgo struna ljubezniva	„Čas je, molkost prekiniti,	Domovini poštovani
Poje v tihim srmožljiva,	Tvoje gosli razglasiti	Lira peti se ne brani,
Modropojki slavski streže,	Tirja mati domovina“,	V nji se glasi izbudio
Ki beršlanov vénec veže,	Modropojka opomina	Ki Slovenjo posloviyo,
Gosli ž njim ovénčati.	Pesnika mudečiga.	In Cesarja miliga!

Zato Tebe tud' slovila
Domovina, pevc! bo mila;
Ti ne jenjaj prepevati
V njeno čast, — in ona mati
Ne bo Teb' bit' jenjala!

—n.

Iz šole za šolo.

Rodovitna prst ali zemlja.

(K naravoznanstvenemu pouku v ponavljalni šoli.)

Ljubi učenci! Iz katerih prvin je zrak in voda, smo čitali v Berilu. Zdaj poglejmo, kako nastane rodovitna prst. Videli bodemo, kako modro je vsegamogočni Bog vse ustvaril in uredil. Mnogokrat se vidi na skalah ali tudi na vrhu starega ozidja in celó na starih strehah tanka zelena turenica, to je mah najnižje vrste. To se takole godí: Površje gole skale se vsled deževja, mraza in solčne gorkote jame razpokovati, drobiti in razprhniti. V tem z roso in deževjem namočenem prahu nastane mah najnižje vrste, čegar seme je veter sim nanesil. Ko se semice izcimi in začnè rasti, drží skalne drobce, da jih veter ne odnese ter se koreninice v njih razširjajo. Ta mah živí največ od zraka in mokrote, a tudi iz razkrojenih skalnih drobcev in svojih odpadkov, ki jih po koreninah v sé srka.

Ravno s tem pa, da mah svoje koreninice v razpoke skale zarašča, pridržuje razno vlago na skali, katera razkrojuje skalne drobce in mahove odpadke koreninicum v živèž. Ko se ta razkrojitev kamenih drobcev in mahovih odpadkov od leta do leta v večji meri ponavlja, nastane na skali iz te zmesi kmalu debelejša plast zemlje, v katerej začnejo potem druge rastline in poslednjič celó grmovje in gozdi rasti. Tako nastane iz razpršenega kamenja in sognjitih rastlin dobra prst ali zemlja za njive, vrte in travnike.

Iz česa so rastline?

Ako snop slame ali kakih drugih rastlin sežgemo in potem pepel tehtamo, najdemo, da ga je komaj 1 do 10% prejšnje teže. Kam pa so rastline izginile? Šle so v podobi dima v zrak. Ta dim se imenuje ogljenec, (v dimnikih se tudi nabira in se imenuje istje ali sáje). V zrak uide dim se s kislicem spoji in imenuje ogljenčeva kislina. Pa tudi dušec in voda sta z dimom izginila v zrak.

Ako ostali pepel z vodo lužimo, in to vodo raz pepel odlijemo in potem parimo, dobimo neko sol ali potašel in sodo. Kar je od pepela ostalo, je zemlja, obstoječa iz apna, žveplene kisline, fosforove kisline (katere je največ v semenu), kremenčeve kisline in raznih soli.

Ako kako rastlino razmočimo in gnjiti pustimo, začne smrdeti, in kupček te gnjilobe čezdalje manjši postaja, da naposled komaj 1 do 10% prejšnje teže ostane, in kar najdemo, to je le zopet prst in sol, drugo je šlo nevidljivo v podobi sopare (vode, amonijaka in ogljenca) v zrak. Tedaj se je enaka razkrojitev rastline v nje obstojne prvine zgodila.

O čem živé rastline.

Ko smo videli, iz česa so rastline, pogledimo še o čem živé in kako rastejo.

Ko seme v vlažno, gorko zemljo denemo, jame kaliti in naredi cimico in koreninico. Cimica in pozneje listi pa pijejo na svoji spodnji strani, ker ima list več tisuč luknjic, iz zraka ogljenčevo kislino = oglje in kislic, vodo = vodenec in kislic in pa dušec iz zraka. Da rastline tudi po listih vodo v sé srkajo, vidimo, kako se vele cvetice poživé, ako jih poškopimo.

Vsrkane prvine se kot rastlinski sok prehajajo od korenine proti vrhu in zopet nazaj ter se vsled solne svetlobe in gorkote izpreminjajo v rastlinske celice (iz katerih rastline obstoje), in kar je neporabljivega, zopet iz sebe pariyo. Razun vode pariyo po dnevi iz sebe kislic, po noči pa tudi ogljenčevo kislino ter je zato škodljivo, če so cvetice v spalnici.

Solnce, gorkota in voda delajo, da se tudi po koreninah v rastlino vzeti, razkrojeni deli zemlje: amonijak, ogljenčeva kislina, žveplena kislina, fosforova kislina, kremenčeva kislina in razne soli pridelujejo v živéž ter obstojne dele rastline.

Zgorljivi obstojni deli rastline so gnjilica prosti: vlakno, klej, sladkor, smolé, gume, olja, vosek (na površji češpelj), dišeča olja in rastlinske kisline. Z gnjilicem spojeni deli so: beljakovina, vlečec in sirina. Prvih je dve tretjini in drugih ena tretjina v rastlini. Gnjlilica prosti deli pridejo večidel po zraku in vodi skozi liste v rastlino. Tako se prideluje iz ogljenčeve kisline in vode klej in sladkor. Z gnjilicem nasičeni pa pridejo iz zemlje po koreninah v nje, in so redilne snovi za ljudi in živali.

Zakaj je treba rastlinam gnojiti?

Kakor sem užé omenjal, je rodovitna zemlja zmes razprhnjenega kamenja in razpadanih rastlin, katere zadnje največ svojih obstojnih delov dobivajo iz zraka. Ako tedaj rastline na mestu pustimo, čedalje bolj živahno rastejo. A na njivah in travnikih jih vsako leto strani vzamemo in z njimi tudi nezgorljive zemeljske prvine. In te zadnje v nekateri zemlji niso v zadostni meri, na primer fosforova kislina brez katere še rastlina semena ne more storiti, ali pa če so, se ne razkrojujejo in pridelujejo tako hitro in v toliki meri, kakor jih s pridelki odnesemo.

Zato je treba gnojiti, to je zemlji prvine za rastlinske snovi vračati, in sicer v boljši meri ko bomo dajali, boljši in obilnejši bo pridelek.

G. P.

Književnost.

Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1889 — s popolnim šematizmom šolskih oblastij, učiteljišč, ljudskih šol in učiteljskega osebja po Južno-Štirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1888/89. — III. leto. Sestavlil in založil Miha Nerat, nadučitelj in „Popotnikov“ urednik v Mariboru. Tisk tiskarne sv. Cirila. Kakor prvi leti, tako tudi letos nam je prav dobro došel „Popotnikov koledar“, kateri je zopet prav marljivo sestavljen ter ima vse, česar je treba koledarju za učitelje. Obsega: I. koledarij za 1889. l. (lestvico za pristojbine. Popis ces. rodovine. Avstrijsko-ogerska monarhija. Tarifa za pisma. Najvažniši perijodični opravi šolskih voditeljev in krajnih šolskih svetov. II. Šematizem (letos dostavljeno: v oklepaju letnica defin. nameščenja).

Dodatek (Učiteljišniki četrtoletniki. Imenik uč. oseb, ki so v preteklem šolskem letu iz učiteljstva izstopili. Popravki. Alfabetični imenik: šolskih krajev; osebni imenik. Vsa knjižica obsega 156 strani. Na koncu ima „bilježnico“ (40 praznih listov). Bukvovez Bonač (v Ljubljani) ga je lično vezal. Stane 1 gld. po pošti 5 kr. več. Želim, da bi bil „Popotnikov koledar“ v hiši vsakega slovenskega učitelja in učiteljice.

Océna slovenskih knjig za mladino in ljudstvo. Spisal Ant. Kržič. Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Dobro došla!

Národna knjižnica. Ureduje Anton Trstenjak. I. zvezek. Pobratimi. Roman. Spisal dr. J. Vošnjak. V Ljubljani, 1889. Natisnila Národna Tiskarna. Založil A. Trstenjak. Krasno vezan stane 1 gld. 20 kr. Dobiva se v Národni Tiskarni v Ljubljani in v drugih knjigarnah. Snov temu romanu je marljivi g. pisatelj posnel iz nedavno pretekle dóbe národnega našega gibanja. Slovensko občinstvo bode gotovo rado segalo po knjigi, v kateri pisatelj svoj národ naučuje za vse lepe národne stvari.

Poročilo o pošiljatvah za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem.

Ocene.*)

Učila za risanje in pisanje.

V ljudski šoli gojimo le prostoročno risanje in sicer na nižji stopinji s pomočjo pik (Stigem), na višji pa popolnem prosto brez vsakega pripomočka. Po tem pravilu so tudi sestavljeni razni navodi za risanje. Pri nas najnavadnejši ste „Grandauers Zeichenschule“ in „Elementar-Zeichenschule von Jos. Eichler“. Prva zbirka je razstavljena v manjši, pripravnejši izdaji; razstavil jo je g. M. Gerber v Ljubljani.

Elementar-Zeichenschule, entworfen von Jos. Grandauer, jako je dobro sestavljen in v obče znan navod.

Jedina pomanjkljivost te zbirke je preumetno zloženi prestop risanja od stigem k prostemu risanju na srednji stopinji, kar je gotovo že spoznal sleherni praktični učitelj. Vender se tej nepriliki lahko ognemo, ako na tem mestu popustimo Grandauerja ter rabimo Tretau-a (Der kleine Zeichner, cena 90 kr.), ki prične takoj prosto risanje in sicer najprvo z vajo raznih prem (ravnih črt), ravno tako kakor Grandauer v začetku s stigmami. Od kraja vlečejo se krajše črte, potem vedno daljše in otroci se hitro privadijo prostega risanja. Jako dobro je tudi v tej knjižici razložena metoda risanja. Na višji stopinji nadaljujemo zopet Grandauerjeve zvezke, katerih je vseh 12. XII. zvezek obsega perspektivo, katero pa moremo le na meščanskih šolah poučevati.

*) Glej lanskega „Učit. Tov.“ na str. 377!

Elementar-Zeichenschule, bearbeitet von Jos. Eichler, obsega dva oddelka.

Prvi oddelek se imenuje „stigmographisches Zeichnen“ v 30 zvezkih ter je namenjen nižji stopinji; cena mu je 3 gld. 20 kr. Drugi oddelek „freies Zeichnen“, obsega 230 listov in velja tudi 3 gld. 20 kr. Gradivo je torej ogromno in učitelj ima veliko izbiro. Listi mu služijo kot predloge pri risanju na tabli, kar se mora seveda jako poveksano izvrševati. Posameznim boljšim učencem pa tudi lahko izroči predloge za risanje. Vselej pa naj učenci nekoliko poveksajo podobe. Podobe iz Grandauerja pa morajo nekoliko pomanjšati. S tem učitelj obvaruje svoje učence brezmiselnega, mehničnega kopiranja!

Jos. Eichler je izdal tudi še: a) posebni navod „**Erläuternder Text zur Zeichenschule**“, cena 40 kr., metodična razprava za učitelje. b) „**Farbenlehre**“, cena 60 kr. c) 122 „**Farbentafeln zur Farbenlehre**“, veljajo 4 gld. 80 kr., z „**Lehranweisung**“ 12 kr. več, rabimo jih dobro pri nazornem nauku in pa na meščanskih šolah pri razlaganju barv. d) „**Farbenspiel**“ za otroška zabavišča, velja 1 gld. 20 kr. e) „**Netze zum Entwerfen geradliniger Ornamente**“, cena 8 kr.

Razstavljena je od izdatelja tudi najnovejša in najdovršenejša zaloga geometrijskih ploskih ornamentov: Prof. A. Fallenböck, „**Elementar-Zeichenschule**“ z 100 listi in 450 motivi, cena 6 gld. na Dunaji, samozaložba (VII., Lerchenfelderstrasse, 13). Sestavljena je jako sistematično in metodično, od lažjega preide se počasi do težjega. Posebno veljavo daje zbirki mnogovrstno gradivo za ženska ročna dela.

Našteta učila so od ministerstva potrjena za šolsko rabo.

„**Učebnice kreslení pro první třídu obecné školy**“ s XXII listi in s posebnim metodičnim navodom (63 str.) imenuje se lično delo, ki sta je v dveh delih izdala v českem jeziku učitelja L. Nejedlý in B. Šplichal za rabo pri nazornem nauku in pri risanju na višji stopinji.

Měřítví a rýsování, sepsal Mik. Benda, imenuje se učna knjiga za merstvo na českih meščanskih šolah. Sestavljena je v treh oddelkih, kakor so Močnikove ali Napravnikove geometrije. Posebno poučljivo je razloženo situacijsko risanje z 80 slikami. Razstavil založnik Fran Borový v Pragi. I. odd. 2. izdanje, 1885, cena 50 kr.; II. odd. 2. izdanje, 1887, cena 60 kr.; III. odd. 1882.

Knjigar M. Gerber iz Ljubljani je razstavil:

slovenske Greinerjeve **pisanke** s predpisi št. 1—10 à 2 kr.,

nemške Greinerjeve **pisanke** s predpisi št. 1—12 à 2 kr.,

Greinerjevo **pisanko** za **rondpisavo** in Musilove, Grubauerjeve ter Nežiderske **risanke**, **pisanke**, zvezke za naloge, spisovnice in računske zvezke (številnice), vse od ministerstva potrjene in še vedno najboljše. Nadalje lastne **risanke** z napisom „**Zeichentheke**“ za višje razrede s prav dobrim papirjem in barvanimi ovitki, cena?, in jeden „**Block**“ srednje velikosti, cena? Potem razne zvezke za naloge v večji obliki in z barvanimi ovitki. Dalje tudi zvezek za note in naštevanke.

Od Mučnjakove in Senftlebenove knjižare v Zagrebu razstavljene hrvatske **risanke** št. 1—6 imajo prav dobro po Weisshauptu sestavljene oblike, vendar niso za našo rabo, ker so pri nas prepovedane **risanke** s predlogami, pač pa jih učitelj tudi pri nas lahko rabi kot navod pri risanju na tabli. Posebnega priporočila je pa vredna knjižica „**Uputa za porabu risanaka**“ Gjüre Kutena, ker obsega vso metodo prostoročnega risanja.

Hrvatske **pisanke** št. 1—P imajo krasne predpise.

D o p i s i.

Z Dunaja. Grof Leo Thun, član gospodske zbornice, je v 17. dan preteč. m. umrl. Pokojnik je bil l. 1849. imenovan naučnim ministrom, in se je tudi veliko trudil za prouspeh ljudskega šolstva. L. 1860. stopil je iz ministerstva in je bil imenovan dosmrtnim članom gospodske zbornice. Tudi češko veleposestvo ga je volilo v deželni zbor. Grof Thun je bil izvestno znamenit državnik in njegov vpliv v veleposestvu češkem velik. Njegova beseda je tudi veliko veljala sploh v naši državi.

Sliši se, da vlada vendar le pripravlja načrt novi šolski postavi. Bog daj, da bi se vse prav izšlo na korist šoli in učiteljstvu!

V budgetnem odseku je g. naučni minister tudi izrekel odločno voljo, da uvede slovenske paralelke na c. k. gimnaziji v Mariboru in tudi v Gorici. Bog daj!

Iz Žalca. Za glavno zborovanje »Zaveze« prijavilo je nadalje delegate:

12. »Logatsko učiteljsko društvo«: Ribnikar Adalb., Kernc Iv., Poženel Iv., Benedek Jos. in Dermelj Karol. 13. »Slovensko učiteljsko društvo« v Ljubljani: Funtek Anton, Furlan Jakob, Govekar Fran, Kokalj Fran, Krulec Ivan, Praprotnik Andrej, Razinger Anton, Tomšič Ivan in Zumer Andrej.

Osnovni odbor »Zaveze« je dal pravila in poziv »Učitelji slovenski« tiskati v več izvodih ter ju je razposlal vsem šolam Črnomeljskega, Kameniškega, Kočevskega, Kranjskega, Novomeškega, Postojnskega in Radovljanskega okraja, v drugih okrajih kranjske dežele pa le večrazrednicam. — Samó pravila »Zaveze« je razposlal vsem slovenskim učiteljskim društvam v več izvodih, katera naj slavna vodstva dotičnih društev razdelé mej č. gg. delegate. Ako bi katero slavno društvo ne vzprejelo pravil, prosimo tem potom, naj se obrne na člane osnovalnega odbora. **K.**

Iz Čateža. V 1. dan decembra je tukajšnja šolska mladež praznovala štiridesetletnico vladanja Njih Velicastva presvetlega cesarja. Ta dan ob 1/8 uri zbrala se je vsa šolska mladina (150 otrok) v okinčanejši šolskeji sobi, od koder je ob 8. uri šla z zastavo med zvoženjem in gromenjem možnarjev k sv. maši, pri kateri je sè spremljevanjem orgelj pela. V enakem redu vrnili so se otroci po sv. opraviilu zopet v šolo. Tukaj razložil se je otrokom pomen tega dneva. Za tem so učenci in učenke deklamovali in peli patrijotične pesmi. Ko odpojó cesarsko pesem, razdeli jim predsednik krajnega šolskega sveta 70 spominskih knjižic »Naš cesar«, katerih je tej šoli brezplačno darovala »Národna Šola« 40, in družba sv. Cirila in Metoda 30. Gospod župnik delili so pa otrokom lepe podobice. Poleg tega darovali so tudi 5 gld. v denarjih, katere je pa krajni šolski svèt poslal »Národni Šoli«. Slavni odbor tega društva je pa to svoto še trikrat pomnožil in nam poslal zato mnogo pisalnega blaga: pisank, risank, svinčnikov, črtalnikov, peres in držal, kar bode uspehu učnega napredka veliko pripomoglo; kajti, nekateri stariši tukaj imajo mnogo otrok, a denarja nimajo ter svojim otrokom, katere sicer redno v šolo pošiljajo, potrebnega pisalnega orodja ne morejo kupovati. Podpisana se torej v imenu uboge, obdarovane šolske mladine, vsem blagim darovalcem, posebno pa slav. odboru »Národne Šole«, kateri je tukajšnje otroke s pisalnim orodjem za več mesecev preskrbel, naj topleje zahvaljuje ter kliče: Daj Bog dobrodelnemu društvu mnogo podpornikov!

Krajni šolski svèt v Čatežu, dné 10. decembra 1888.

Anton Pancar,
predsednik krajnega šolskega sveta.

Franjo Kalan,
ljudski učitelj.

Iz Zagorja ob Savi. Tukajšnji načelnik krajnega šolskega sveta, prečastiti gosp. župnik Jakob Gross in gospod kaplan Anton Lesjak sta veliko število šolskih knjig, tablic, pisank, svinčnikov in peres, ki sta jih z dohodkom tombole, katera se je tñ igrala v proslavo 40letnice vladanja našega presvetlega cesarja, za našo trirazrednico kupila, za kar se omenjenima gospodoma in tudi vsem drugim, ki so se tombole udeležili, v imenu šolskih otrok prisrčno zahvaljuje in kliče: Bog povrni!

Učiteljsko osebje.

Iz Šent-Vida pri Zatičini. (Zakasнено). Osemdeset let je letos minulo, kar se je porodil občaspoštovani in velezaslužni gospod Andrej Turk, vzgledni učitelj v pokoji. Služboval je samo tñ v Šent-Vidu nad 30 let. Večina sedaj živečih faranov je hodila k njemu v šolo. Da bi svojemu starosti napravili dostojno čestitko, priredili so tukajšnji učitelji primerno slavnost. Sestavil se je odbor, kateri je razposlal vabila vsem učiteljem in učiteljicam Litijskega šolskega okraja in drugim osebam, od katerih je bilo pričakovati, da se udeležé slavnosti. Če tudi se je učiteljstvo Litijskega šolskega okraja v obče za to premalo zanimalo, (kajti iz Litijskega okraja došel je samo g. Vencajs), vršila se je slavnost vendar izvrstno. Zahvaliti se je odboru in mnogim domačim in

tujim gostom vseh stanov, osobito pa domačej preč. duhovščini in požarni brambi Šent-Vidskej, da se je vse dostojno izvršilo.

V sredo v 5. dan decembra preteč. 1. zvečer priredila je požarna bramba bakljado in bengalični ogenj. Domači pevci in nekaj učiteljev peli so podoknico in na mnogih hišah so razobesile zastave. Drugo jutro je bila v župnijskej cerkvi sv. maša z leviti. Pri maši je pel domači pevski zbor. Po službi božji spremilo je zbrano učiteljstvo slavljenca v gorenje prostore gostilne «pri Fačiniji», kjer je bil pozneje tudi banket. Tù mu je častitalo najprvo učiteljstvo. Gspdc. Kos, tukajšnja učiteljica, poklonila mu je v imenu učiteljstva krasen lavorov venec ter ga tako-le ogovorila: «Dovolite, čestiti gospod, da se Vam danes poklonimo kot svojemu nekdanjemu kolegi, občeljubljenemu in spoštovanemu gospodu. Veselje in radost nas navdaja, ker Vas vidimo v tej lepej starosti osemdesetih let še tako zdravega in čvrstega. — Blagovolite vzprejeti v spomin današnjega dne mali dar, katerega se Vam drzne tukaj zbrano učiteljstvo podariti. Lavorov venec je res skromno darilo, a če je tako zaslužen, kakor ste ga Vi zaslužili, pomeni veliko. Priča naj Vam, kako zelo učiteljstvo ceni Vaše zasluge in Vaša dejanja. Usliši naj Vsemogočni naše srčne želje in ohrani naj Vas še mnogo let nam v ponos in lep vzor. Iz dna srca zakličemo Vam torej danes tukaj zbrani: Živeli še mnogo, mnogo let!» —

Potem je voščila preč. duhovščina, deputacija požarne brambe in drugi gosti.

Pri banketu je bilo poleg pevcev še 34 oseb iz vseh stanov. Slavnostni govor je izborno govoril g. Janovsky. Na večer došlo je še mnogo gostov, katerim ni bilo možno udeležiti se obeda. Med kosilom došlo je nekaj telegramov in tudi adresa g. g. učiteljev II, mestne deške ljudske šole v Ljubljani. Tudi g. okrajni glavar Litijski je obljubil, da pride, a oboel je in se je uže dan prej opravičil. Petje, zabava, postrežba, sploh vse je bilo tako izvrstno, in sploh slavnost tako ganljiva, da nikomur gotovo ni bilo žal, da se je udeležil. Gospodu slavljenču pa želimo, da bi ga milostljivi Bog ohranil še mnogo let tako zdravega in trdnega. **K.**

Iz Trboj. Malo fará na Kranjskem je takih, kakor je Smleška, namreč, da bi imela po 3 šole. Do zdaj imela je le dve in sicer jedno v farni vasi, druga pa v podružnici «Pirničah»; v 13. dan dec. preteč. 1. pa se je blagoslovila še tretja pri nas v Trbojah. Uže zgodaj zjutraj naznanjalo je streljanje s topiči, da v Trbojah vršilo se bode nekaj posebnega. In res, ob 9. uri zbralo nas se je lepo število pri oštirju g. Keržiču. Od tod šli smo v cerkev, a na čelu obče spoštovana in jako priljubljena preblagorodna gospoda J. Merk, c. k. okrajni glavar in pa F. Starč, c. k. okrajni sodnik. S svojo navzočnostjo počastil nas je tudi J. Globočnik, mnogozaslužni zdravnik v Cerkljah. Iz cerkve šli smo v šolo, kjer je opravil p. n. gospod župnik J. Novak z asistenco obredne molitve ter jo blagoslovil. Potem v daljšem govoru opiše korist šole, ter se spominja 40letnice presvetlega vladarja, v čigar spomin sezidala se je ravno šola ter sklene govor z trikratnim «živijo» na presvetlega cesarja. Iz šole šli smo zopet v cerkev, kjer vršilo se je veliko duhovno opravilo z blagoslovom in z zahvalno pesmijo. Po dokončanem sv. opraviilu ogleдали smo si šolo, katera je res jako lepo narejena ter ima na sprednji strani vzdano ploščo z napisom: V spomin 40letnice vladanja Nj. presvetlega cesarja Franca Jožefa I. J. K. — Med tem pa so bili otroci pogoščeni s štrklji in vinom. Pri vkupnem obedu, katerega nam je pripravil g. Keržič, napivalo se je navdušeno. Prva napitnica p. n. gospoda župnika Novaka veljala je presvetlemu cesarju in njegovemu namestniku preblag. gospodu okrajnemu glavarju. Ta pa se je zahvalil ter napil prvič g. župniku, drugič pa vrlemu g. Keržiču, kot iskrenemu prijatelju šole, kateri ima v resnici največ zaslug pri zidanju Trbojske šole. Koliko potov, skrbí, truda in dela imel je omenjeni gospod, vé le tisti, kdor je kaj takega izkusil. Potem vršile so se druge običajne napitnice. Kaj laskava bila je ona p. n. g. okrajnega sodnika umerjena na 83letnega starčka g. duhovnika Ožbalda Prosena, kateri nas je pri vsi njegovi starosti s pripovedovanjem dogodeb iz svojega življenja jako zabaval. Kaj naglo nam je potekel čas. Poslovili smo se ter šli vsak sebi. Vsakdo pa je želel, naj bi nova šola zmeraj in vsikdar delovala po gáslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Iz Adlešič. V 19. dan preteč. m. je tù umrl tukajšnji učitelj g. Matej Grm, star 48 let; služil je od l. 1863. Naj v miru počiva!

Iz Ljubljanske okolice. Uradna učiteljska konferencija za šolski okraj Ljubljanske okolice bode v 16. dan januarja t. l. zjutraj ob 9. uri v poslopji II. mestne deške ljudske šole. Na vrsti bode: 1. Ogovor in volitev dveh zapisnikarjev. 2. Opazke okrajnega šolskega nadzornika. 3. Kako naj učitelj po svoje pripomore, da bi se učiteljski stan bolj spoštoval? (Poročajo: g. g. Fr. Lovšin, Avg. Pirc in gspdc. Ivana Tominec). 4. Po kateri metodi naj se učitelj ravná, da se učenci učé lepo in tudi ročno pisati? (Poročajo: g. g. Fr. Črnagoj, Jos. Svetina

in gspdč. Kristina Zadnikar). 5. Poročilo o okrajni knjižnici in o spisih za mladino. (Poroča načelnik knjižnice). 6. Volitev dveh zastopnikov v okrajni šolski svet. 7. Posamezni nasveti, kateri pa se morajo vsaj do 10. t. m. naznaniti voditelju konferencije.

Iz Ljubljane. Okrajnim šolskim nadzornikom na Kranjskem je minister za bogočastje in uk imenoval: za Črnomeljski šolski okraj nadučitelja v Črnomlji Antona Jeršinovica; za Kameniški šolski okraj nadučitelja v Moravčah Lovreta Letnerja; za Kočevski šolski okraj učitelja veronka na državni spodnji gimnaziji Ivana Komljanca; za šolski okraj Kranj učitelja na II. mestni deški ljudski šoli Andreja Žumra; za Krški šolski okraj nadučitelja v Krškem Franjo Gabrška; za Litijski šolski okraj učitelja na meščanski šoli v Krškem Josipa Bezlaja; za Logatski šolski okraj profesorja na ženskem učiteljski v Ljubljani Vilibalda Zupančiča; za mestni šolski okraj v Ljubljani profesorja na državni realki Franjo Levca; za šolski okraj Ljubljanske okolice vadniškega učitelja v Ljubljani Ivana Tomšiča; za šolski okraj Novomeški ravnatelja državne gimnazije v Novem Mestu Andreja Senekoviča; za Postojnski šolski okraj nadučitelja v Postojini Ivana Thuma; za šolski okraj Radovljiški župnika na Dobravi Jakoba Aljaša.

— Obdarovanje šolskih otrok v Ljubljanski čitalnici je bilo v nedeljo v 16. dan preteč. m. 84 dečkov in deklic je dobilo popolno močno in čedno zimsko obleko. Slavnost počastila sta p. n. g. baron A. Winkler in njegova soproga, milostna baronica gospá Emilija. — Slava in hvala bodi posebno gospej Murnikovi in vsem drugim blagim podpornikom in podpornicam te lepe naprave!

— Poziv slovenskim pisateljem. Odbor »Matiče Slovenske« se obrača do vseh rodoljubnih pisateljev slovenskih z iskreno prošnjo, da bi čim preje tem bolje poslali kaj primernih doneskov za prihodnji »Letopis«. Kakor letos, se bodo vsprejemali tudi v prihodnjem letu samo izvirni znanstveni in znanstveno-poučni spisi iz raznovrstnih strok človeškega znanja; vender je želeti, da bi čestiti gospodje pisatelji svojim razpravam izbrali take predmete, ki ugajajo potrebam národa slovenskega ter zaradi svoje splošne zanimljivosti prijajo večini Matičinih društvenikov. Rokopisi naj se pošiljajo najpozneje do konca marcija 1889. leta predsedništvu »Matiče Slovenske« v Ljubljani. Po pravilih določena nagrada v »Letopis« vzprejetim spisom se bodo izplačevala, kadar bode knjiga dotiskana.

Razpis učiteljskih služeb.

Št. 1076

okr. š. sv. Na štirirazredni ljudski deški šoli v Škofji Loki se bode takoj stalno, ali začasno oddala četrta služba s letno plačo 400 gld. Učitelj bode imel tudi primeren zaslužek za pouk v obrtni šoli. Prošnje naj se službenim potom do 16. dne januarja t. l. vlagajo pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji v 16. dan decembra 1888. l.

Št. 897

okr. š. sv. Ker je učitelj Matevž Grm v 19. dan preteč. m. umrl, razpisuje se služba učitelja v Adlešičah s 500 gld. letne plače, s 30 gld. doklade in s prostim stanovanjem v stalno, oziroma začasno nameščenje. Prošnje naj se vlagajo do 20. januarja 1889. l. pri podpisnem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji v 22. dan decembra 1888. l.

Št. 852

okr. š. sv. Razpisujejo se v stalno umestitev: 1. služba učitelja in šolskega voditelja na enorazrednici v Ribnem v III. plačilni vrsti; 2. služba učitelja in voditelja na enorazrednici v Lescah v IV. plačilni vrsti in 3. služba tretjega učitelja na trirazrednici na Jesenicah v IV. plačilni vrsti, in naposled v stalno, ali začasno umestitev služba učitelja in šolskega voditelja na enorazrednici v Ljubnem v IV. plačilni vrsti. Prošnje naj se vlagajo tu do 5. januarja 1889. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici v 13. dan decembra 1888. l.

Št. 823

okr. š. sv.

Služba za učiteljico.

Na dvorazrednici v Moravčah se bode takoj stalno, ali začasno oddala druga učiteljska služba z dohodki četrtega plačilnega razreda in s (eno sobo) stanovanjem. Prošnje naj se postavnim potom do 12. dne januarja 1889. l. vlagajo pri podpisnem uradu.

C. k. okrajni šolski svet v Kameniku v 28. dan decembra 1888. l.

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Devetindvajseto leto.

1889.

Odgovorni urednik:

Andrej Praprotnik.

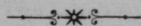

V Ljubljani.

Natisnila in založila Rudolf Milic-eva tiskarna.

Učiteljski
T O V A R I Š.

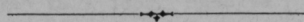

List za šolo in dom.

Devetindvajseto leto.

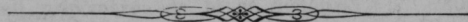

1889.

Odgovorni urednik:

Andrej Praprotnik.

V Ljubljani.

Natisnila in založila J. R. Milic-eva tiskarna.

U.S. Bank

FOR SALE

List as sold in bond

Devotedly yours

1883

André Broussais

V. L. Johnson

K A Z A L O.

I. Vzgoja in pouk.

Domača vzgoja — str. 2 in potem v vsakem listu.
Redna hoja v šolo — str. 5.
Iz šole za šolo (k naravoznanstvenemu pouku) — str. 10, 73, 93, 109, 138, 168, 217, 297.
Slovenski navod pri domači vzgoji — str. 17.
Zdravstvo v ljudski šoli — str. 42.
O rabi učnih knjig — str. 81.
Kako naj učitelj poučuje, da doseže pazljivost in dobro disciplino — str. 90.

Dvanajst učiteljskih lastnostij — str. 91.
Šola naj poučuje in vzgaja — str. 97.
Kaj se zahteva vse od učitelja — str. 105.
Domoznanstvo kranjske vojvodine — str. 205 in potem v vsakem listu.
Čitanje v šoli — str. 209.
L ali v — str. 225.
Pristni značaj — str. 321.
O otroškem strahu — str. 369.

II. Književnost, umetnost in učila.

Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1889 — str. 12.
Ocena slovenskih knjig za mladino in ljudstvo — str. 12.
Národna knjižnica — str. 12.
Poročilo o pošiljatih za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem — str. 12, 26, 60, 77, 154, 187.
Pedagogika ili vzgojoslovje — str. 25.
Šestindvajseti letnik Jezičnika — str. 25.
Iskrice — str. 45.
Popis slavnostij v (Logaškem okraji) — str. 62.
Kolo — str. 62.
Postojinsko okrajno glavarstvo — str. 78.
Knjige „Maticе Slovenske“ za l. 1888. Knjige „Družbe sv. Mohora“ za l. 1889. Sielu za zabavo i pouk — str. 94.
Zgodbe sv. pisma — str. 110.
Knjižnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Slovenska slovnica (A. Janežičeva) — str. 140.

Gođec — str. 140.
Duhovna lekarna — str. 155.
Nekoliko besedi o ribarstvu na Kranjskem — str. 156.
Domače in tuje živali — str. 169.
George Stephenson — str. 169.
Vijolice — str. 189.
Relief-karta — str. 204.
Valentin Vodnik. Svoji k svojim — str. 222.
Slovenske šolske knjige — str. 250.
Pedagogiški letnik, III. leto — str. 267.
Teoretično-praktična klavirska šola — str. 333.
Logaško okrajno glavarstvo — str. 378.
Zgodbe sv. pisma. Nova pesmarica. Srbske narodne pesmi. Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda. Doma in na tujem. Kara Petrovič, osvoboditelj Srbije. Učenke v petih delih sveta. Pravljice in pripovedke za mladino. Izdajalca domovine. Ilustrovan „Narodni Koledar“ — 379.

III. Razni spisi.

V novo leto — 1.
Vabilo k naročbi — 1.
Svitoslav i Danica — 7 in potem v vsakem listu.
V preudarek. Šolarske obednice — str. 33.
Premili glas. † cesarjevič Rudolf — št. 3 (priloga).
Prisrčni cesarjev ogovor — str. 49.
Kako naj učitelj pripomore, da bi se učiteljski stan bolj spoštoval? — str. 49.
Učitelj slovenski gre na dan — str. 65.
O izboljšanju naših plač — str. 74.
„Muzejsko društvo“ za Kranjsko — str. 75.
Pogovor o vremenu — str. 107, 124, 139, 153.
Prvi glavni zbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Ljubljani — str. 113, 141, 156, 169.
O šolskih vrteh — str. 122, 137.
Šola v katoliškem shodu — str. 161.

Šolsko vprašanje in slovensko učiteljstvo — str. 177.
Počitnice — str. 185.
Ali se kdo spominja ubožnih vasi brez šole? — str. 193.
Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem — str. 241, 257, 273, 305, 319.
Šolska letina — str. 251, 266, 283.
Poziv. Popotnikov koledar — str. 252.
Občni zbor „Národne Šole“ — str. 289, 306, 323, 339, 356.
Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani — str. 307, 324.
Poročilo deželnega odbora gledé uravnave učiteljskih plač — 337, 353.
Vdovsko učiteljsko društvo — str. 378.

IV. Važniši dopisi.

- Iz Ljubljane. Okrajni šolski nadzorniki — str. 16.
 Iz Postojnskega okraja. Učiteljsko društvo — str. 29.
 Iz Ljubljane. Skrb za mladino — str. 30. Okrajni šolski sveti — str. 31.
 Iz Ljubljanske okolice. Zborovanje — str. 46.
 Iz Postojnskega okraja. Zborovanje — str. 46.
 Iz Ljubljane. Prežalostni dnevi — str. 63.
 Z Dunaja. Boj za šolo — str. 111, 125, 142, 172,
 Iz Ljubljane. Sposobnostni učiteljski izpiti — str. 159, 351. Uradna učiteljska konferencija — str. 238.
 Z Bleda. Velika skupščina „Družbe sv. Cirila in Metoda“ str. 254.

- Iz Sodražice. Zborovanje — str. 268.
Iz Postojnskega okraja. Zborovanje — str. 283.
Iz Kamenškega okraja. Zborovanje — str. 284,
301.
Iz Črnomeljskega okraja. Zborovanje. — str. 298.
Iz Radovljiskega okraja. Zborovanje — str 300.
Iz Logaškega okraja. Zborovanje. — str. 316.
Iz Štajarske. Učiteljske plače. — str. 333.
Iz Leskovca. Zborovanje — str. 334, 350. 365.
Iz Novomeškega okraja — str. 365, 380.
Z Dolenjskega — str. 379.
Iz Postojnskega okraja — str. 381.

